

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2015. évi június hó 9. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az emberölés büntettének kísérlete miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 13.B.385/2014/23. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- a vádlott cselekményét emberölés büntette kísérletének (Btk.160.§ (1) bekezdés) minősíti;
- a szabadságvesztés tartamát 4 (négy) évre súlyosbítja, melyet börtönben rendel végrehajtani;
- a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra;
- a szabadságvesztésbe a 2014. évi március hó 14. napjától a 2014. évi december hó 12. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt rendeli beszámítani;
- a Kaposvári Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.I.278/2014. számon kezelt és 6. tételszám alatt nyilvántartott - elkobozni rendelt - kés lefoglalásának megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Törvényszék a 2014. évi december hó 12. napján kelt 13.B.385/2014/23. számú ítéletével vádlottat a Btk.164.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi sértés büntette miatt három év börtönre és öt év közügyektől eltiltásra ítélte, annak megállapításával, hogy a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész súlyosbításért, a cselekmény váddal egyező minősítése, valamint hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása és a feltételes szabadságra bocsátást érintően a Btk.38.§ (3) bekezdésében írt rendelkezés alkalmazásának mellőzése érdekében, míg a vádlott a büntetőjogi felelősségének a megállapítása miatt, felmentés céljából, illetve másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészi fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta. Perbeszédében a védő a vádlott bejelentett jogorvoslati kérelmével egyezően szólalt fel.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjában írtakra - az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

- A vádlott volt büntetve, miután a Nagyatádi Városi Bíróság a 2006. évi január hó 9. napján jogerőre emelkedett 5.Bk.54/2005/1. számú határozatával testi sértés büntette miatt 1 év - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte (*erkölcsi bizonyítvány - nyomozati iratok 429. oldal*).
- A sértett a bal oldali II. borda átvágásával, valamint a mellüreg megnyílásával járó sérülését kifejezetten nagyerejű szűrő mozdulat idézte elő (*szakértői igazságügyi orvosszakértő véleménye - 10. számú tárgyalási jegyzőkönyv 9. oldal*).
- A vádlott elmeállapotára és beszámítási képességére vonatkozó - a határozat 10. oldalának 5. és 6. bekezdéseiben található - megállapításokat a másodfokú bíróság a tényállás részének tekintette.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlott védekezésével szembenálló részében is a bizonyítékok indokolt, okszerű mérlegelésén alapul.

Az ügy érdemi vizsgálata előtt - figyelemmel a nyilvános ülésen kifejtett védői érvelésre - a másodfokú bíróság néhány eljárásjogi kérdés megválaszolását tartotta szükségesnek.

Az erősen ittas állapotban lévő vádlottat a nyomozó hatóság 2014. március 14-én 16 óra 50 perckor fogta el, majd állította elő ai Rendőrkapitányság épületébe. Ettől kezdve az eljárás az őrizetbe vétele mellett folyt, annak megalapozott gyanújával, hogy a terhére - két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett - életveszélyt okozó testi sértés büntette róható fel. Ezért a vele szemben indult büntetőeljárásban a Be.46.§ a) és b) pontja értelmében a védő részvétele kötelező volt.

A nyomozó hatóság az alapos gyanú közlését és a fogva lévő gyanúsított Be.179.§ (1) bekezdése szerinti kihallgatását 2014. március 15-én 1 óra 32 perckor foganatosította, azt követően, hogy a részérei székhelyű védőt rendelt ki. A kirendelő határozat telefaxon történő elküldése után, 23 óra 30 perckor a védővel telefonon is felvették a kapcsolatot, aki a tájékoztatást tudomásul vette, de egyben közölte, hogy az eljárási cselekményen nem tud részt venni.

A 8/2013. (III.1.) AB határozat értelmében a Be.48.§ (1) bekezdésével összefüggésben alkotmányos követelmény, hogy a kirendelt védőt a terhelti kihallgatás helyéről és idejéről igazolható módon, olyan időben kell értesíteni, hogy a védőnek lehetősége legyen a törvényes jogait gyakorolni és a kihallgatáson megjelenni. Ennek a követelménynek a nyomozó hatóság a telefonos kapcsolatfelvétellel eleget tett.

Az általános iskola első osztályát végzett, írástudatlan vádlott kihallgatásáról felvett jegyzőkönyv ismertetésénél a nyomozó hatóság - szem előtt tartva a Be.183.§ (1) bekezdésében írtakat - hatósági tanút alkalmazott. Mindezekre tekintettel nem volt eljárásjogi akadály a szóban forgó vallomás bizonyítékként történő értékelésének.

További sajátossága volt az ügynek, hogy a cselekmény helyszínén, az, utca szám alatti ház udvarán tartózkodó személyek súlyosan leittasodtak, **tanú1** annyira, hogy a tettlegesség kibontakozása előtt magatehetetlenné vált és az ágyában feküdt. Így a múltbeli történések legfontosabb mozzanatairól kizárólag a vádlott és a sértett tudott csak beszámolni.

Első kihallgatása során a vádlott beismerő vallomást tett, annak határozott előadásával, hogy a sértettet akkor szúrta meg, miután neki hátat fordított és megpróbált tőle eltávolodni. Ezt a Be.82.§ (1) bekezdés a) pontjában írt mentességi jogára történő figyelmeztetés után, a 2014. május 22-én foganatosított szembesítésen a sértett is megerősítette, az események egyező, ellentmondástól mentes elmondásával.

E tekintetben döntő jelentőséget kellett tulajdonítani a kórházi zárójelentésnek és az orvosi dokumentáció felhasználásával készített szakértői véleménynek, mely megnyugtató módon, természettudományos megalapozottsággal igazolta a sérülések jellegét és keletkezési mechanizmusát.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésekor az indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, az ellentétes adatok logikus elemzésén alapuló érvelése mindenben helytálló. Tényállása mindössze a vádlott előéletére, illetve a bordát átvágó szúrás erejére vonatkozóan szorult pontosításra, azt követően már kellően felderített, illetve részletezett volt, és iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést sem tartalmazott. Ezért a Be.352.§ (2) bekezdése értelmében irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

E tényállás rövid lényege szerint a súlyosan leittasodott sértett egy veszekedés közben több alkalommal arcon ütötte a vádlottat, olyan erővel, hogy az - részben az alkoholfogyasztására visszavezethető egyensúlyzavara folytán - el is esett. Ezt követően azonban a sértett a földre került vádlottnak már hátat fordított és távozni akart, kifejezésre juttatva azt, hogy a maga részéről a vitát lezártaknak tekinti. Ilyen előzmények után vette elő a zsebében tartott kését a vádlott és támadt rá a sértettre, oly módon, hogy annak hátán - a bal lapocka környékén - két szúrt sebzést ejtett. Szó sem volt tehát arról, hogy félt volna a további bántalmazástól, ezért a másodfokú bíróság a határozat 11. oldalának 6. bekezdésében az erre való utalást mellőzte.

Így jogos védelmi helyzet, a Btk.22.§-ában írt büntethetőséget kizáró ok nyilvánvalóan nem állt fenn.

Ezért az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére, azt ezt sérelmező fellebbezés ekként nem volt megalapozott.

Ugyanakkor a cselekmény minősítése nem felel meg a büntető anyagi jogszabályoknak.

A vádlott önhibájából került ittas állapotba, ezért e körben - a több évtizede következetes ítélkezési gyakorlat szerint - a cselekmény külső megjelenési alakját és az ezzel kapcsolatos tárgyi körülményeket kellett vizsgálni, azt feltételezve, mintha az alanyi oldal teljes lenne.

A vádlott egy 8,5 centiméter pengehosszúságú késsel szúrta meg a sértettet, közepes erővel a bal lapockacsúcs alatt izomzatba hatolóan, valamint kifejezetten nagy erővel a bal lapocka felett. Ez utóbbi 8 centiméteres, függőleges lefutású külszíni sebzést okozott és átvágta a bal oldali II. bordát, illetve megnyitotta a mellüreget. Ennek következtében a sértett közvetett életveszélyes állapotba került, melyet kizárólag a szakszerű orvosi ellátás, műtéti beavatkozás és gyógyszeres kezelés hárított el.

Közismert, hogy a test bal oldalán, a lapocka anatómiai tájékán életfontosságú szervek helyezkednek el, köztük a vérkeringést működtető szív. A vádlott ezen a testrészen ejtett szúrt sérüléseket, egy alkalommal úgy, hogy a kést nagy erővel, markolatig döfte a sértett hátába. Márpedig ilyen körülmények között fel kellett volna ismernie a halálos eredmény bekövetkezésének a lehetőségét, melynek vonatkozásában teljes közömbösséget tanúsított. Jól jellemzi a vádlott magatartását, hogy a sértett ellátásával nem törődött, a részére a szomszédban lakó **tanú2** hívta ki a mentőket.

Így a vádlott szándéka eshetőleg formában kiterjedt a sértett halálára is.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a cselekményét a Btk.160.§ (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntette Btk.10.§ (1) bekezdése szerinti kísérletének minősítette.

A megváltozott minősítés szükségessé tette a büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezők ismételt áttekintését.

A vádlottal szemben öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztést lehetett kiszabni, melynek a Btk.80.§ (2) bekezdése szerinti középértéke tíz év.

A vádlott testi épség elleni bűncselekmény miatt volt már büntetve, visszaesőnek nem tekinthető bűnismétlő. Ezt a terhére kellett értékelni, éppúgy, mint az ittas állapotban való elkövetést.

Ezzel szemben enyhítő körülmény szándékának eshetőleges jellege, megbánást tanúsító nyilatkozata, illetve a sértett provokatív, tettlegességben is megnyilvánuló magatartása. Nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a cselekménye kísérleti szakban maradt és a dulakodás közben maga is sérüléseket szenvedett el.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a vádlottal szemben az enyhítő körülmények nagyobb számára és nyomatékára - különösen a cselekmény kísérleti jellegére - figyelemmel a középértéket el nem érő, de még a büntetési tétel alsó határával egyező mértékű szabadságvesztés is eltúlzottan szigorú lenne. A Btk.79.§-ában megfogalmazott célok rövidebb büntetéssel is elérhetőek, némileg azonban hosszabb tartamban annál, mint amit az elsőfokú bíróság más minősítés mellett alkalmazott. Ezért a másodfokú bíróság a szabadságvesztés tartamát - a Btk.82.§ (2) bekezdés b) pontjában írt rendelkezés alkalmazásával - négy évben határozta meg.

E szabadságvesztést a Btk.37.§ (2) bekezdés a) pontja értelmében börtönben kell végrehajtani.

Különös méltánylást érdemlő körülmény hiányában nem volt törvényes lehetőség arra, hogy a vádlott a büntetésének fele része után feltételes szabadságra legyen bocsátható, ezért - az általános szabályokhoz igazodva - a másodfokú bíróság a Btk.38.§ (2) bekezdés a) pontja alapján állapította meg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

Következésképpen a cselekmény minősítését és a büntetőjogi jogkövetkezményeket kifogásoló, súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés eredményre vezetett.

A kiszabott szabadságvesztésbe helyesen a 2014. évi március hó 14. napjától a 2014. december hó 12. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt kell a Btk.92.§ (1) bekezdése értelmében beszámítani.

Az elkövetés eszközéül használt kés elkobzása mellett szükségtelen a lefoglalás megszüntetéséről rendelkezni, így azt mellőzni kellett.

E körben tehát a másodfokú bíróság a Be.372.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a Be.371.§ (1) bekezdésében írtak szerint helybenhagyta.

P é c s, 2015. június 9.

Dr.Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Bencze Beáta s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 13.B.385/2014/23. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.III.10/2015/4. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2015. évi június hó 9. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke